

เกี่ยวกับเลขของพระยามรินทร์ฤไชย พระรามบริ  
 รัชช พระศรีสวัสดิ์คตินัน พระยาประสิทธิ์สงคราม  
 กรมการไปเกณฑ์ชายแรงเช่นเครื่องเหล็ก ทำทาง  
 สายโทรเลขเที่ยวหนึ่งหาไปไม่ ราชการครั้งนี้  
 กอไว้ใช้ไว้นานมาก บันทุกเข้าสารได้แต่สิบห้าถึง  
 ๑๖ จ้างเงิน ตั้งแต่วังหมื่นถึงไปส่งแก่เที่ยวละครั้งก็  
 ถึงร้อยถึงเป็นเงิน ๓ ตำลึงบาท ถ้าไปรถเกล้า ๑  
 ให้จ้างแทนจันทนราชการ ขอลมามวันจันทร์  
 เกือนี่ ขึ้นสามค่ำ ขั้วออกศก ครมมีคว.แล้ว  
 แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๑ ขอเคาะ  
 เวลาบ่าย ๕ โมงเศษ สรุจขึ้น วันอังคาร  
 เกือนี่ แรมหกค่ำ ขั้วออกศก เวลาบ่าย ๕ โมง  
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกพระที่นั่ง  
 จักรกริมหาปราสาทประทับพระที่นั่ง พระบรมวงษา  
 นุวงษ์เสด็จทอดของชุดีพระบาทเจ้าโดยลำดับ ครมมีศก  
 เสด็จประโคมแล้ว เจ้าพนักงานกรมวังนำข้าราชการ  
 ฝ่ายทหารพลเรือน เข้าเสด็จทอดของชุดีพระบาท  
 ทรงประกาศด้วยราชกิจทั้งปวง แก่พระบรมวงษา  
 นุวงษ์ ขั้วทอดของชุดีพระบาท จนเวลาบ่าย ๕  
 โมงเศษ จึงเสด็จพระราชดำเนินจากพระแท่น  
 ออกทางมุขพระที่นั่งจักรกรี มหาปราสาท  
 ลงบันไดด้านขวามือออกขึ้นทรงรถพระที่นั่ง ออก  
 ประคุดนิมานไชยศรี วิเศษไชยศรี พร้อมกับวชิระ  
 ขวบนำตำรวจม้าทหารแห่นำตามเสด็จ ขั้วข้อม  
 เสด็จศิษกร ทารกนททั้งวังสนามไชยเสด็จรอนนบ่า  
 รุงเมือง ลงถนนฝั่งนครประทัมรถพระที่นั่งที่วัง  
 พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรมขุนกุฎีในนฤเบน  
 ทราภิบาล แล้วเสด็จจากรถพระที่นั่งขึ้นไปเยี่ยม  
 ประชชน พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรมขุนกุฎีในน  
 นฤเบนทราภิบาลยืนดำทนต์ สวมเศพระเจ้าบรมวงษ์  
 เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระบำราบปรปักษ์

พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรมขุนกุฎีในนฤเบน  
 เสด็จ พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรมขุนกุฎีในนฤเบน  
 กุศลวิจิ เข้าทอดของชุดีพระบาทในที่นั่งด้วย จึง  
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๑ สั่งให้พระเจ้าน้องยาเธอ  
 กรมหมื่นระพีพงศ์ศิลปาคม เรียกข้าไ้ทวยพระ  
 ศักดิ์ใน ๓๐ ไทรบ พระราชทานให้พระเจ้าราชว  
 รวงษ์เธอ กรมขุนกุฎีในนฤเบนทำบุญ  
 ครมมีเวลาบ่าย ๕ โมงเศษเสด็จทรงรถพระที่  
 นี้กลับเข้าพระบรมมหาราชวัง

พระราชทานตราความชอบ

ณวันศุกร์ เกือนี่ ขึ้นสิบค่ำ ขั้วออกศก  
 ศักราช ๑๒๕๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๑ ให้  
 เจ้าพนักงาน สืบเครื่องราชอิสริยยศข้างเสด็จสยาม  
 ชั้นที่ ๓ ชื่อนิพาทรณ์ น, ช, กับทั้งศิปลามาถวาย  
 สวมเศพระเจ้าบรมวงษ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา กรม  
 พระบำราบปรปักษ์ ขั้วสำเภาราชการกรมทหารไทย  
 ให้ทรงมีตราพระราชสีหยกความชอบ พระยาศรี  
 สรีราชวรวานวัตรพิพัฒนพิไชย ผู้สำเภาราชการ  
 เมืองพิไชย ในกรณีที่ได้นำไปราชการเมืองนคร  
 หลวงพระบางเอาใจใส่ ในราชการแข่งแรงมาก  
 นำขึ้นไปพระราชทาน พระยาศรีสรีราชวรวานวัตร  
 พิพัฒนพิไชยผู้สำเภาราชการเมืองพิไชย ขั้วหลวง  
 สำหรัยเมืองนครหลวงพระบาง ณเมืองนครหลวง  
 พระบาง ศิปลามาถ ณวันศุกร์ เกือนี่ ขึ้นสิบค่ำ  
 ขั้วออกศก ศักราช ๑๒๕๖  
 ณวันเสาร์ เกือนี่ ขึ้นสิบเอ็ดค่ำ ขั้วออกศก  
 ศักราช ๑๒๕๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ  
 ออกพระที่นั่งจักรกริมหาปราสาท ณห้องแชนเคิร์ม  
 นำท้องพระโรง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๑ พระ  
 ราชทานเหรียญคุณงามความดี กับเข็มเกียรติยศ  
 แก่แก่คณะบรรณาธิการ ขั้วคิ... อหามณเฑียรเมือง

ยั้ง ในความชอบที่ได้เป็นครุพระเจ้าลูกเธอทรง  
เรียบอักษรภาษาอังกฤษหลายพระองค์

ประกาศเรื่องถวายหนังสือ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ  
แก่พระบรมวงษานุวงษ ข้าราชการซึ่งจะทูลเกล้าฯ  
ถวายหนังสือราชการต่าง ๆ ให้ทราบทั่วกันว่า  
ผู้ซึ่งจะถวายหนังสือเข้าไขข้างใน มักจะส่งหนังสือ  
ในเวลาบ่าย ๓ โมง ๔ โมง ซึ่งเป็นเวลา  
เสด็จพระราชดำเนินออกขุนนางโดยมาก เมื่อได้  
ทรงรับแล้วไม่ทรงทราบว่า จะเป็นการเร่งการชำระ  
รื้อนการเขียนประการใด ก็ต้องทรงหนังสือเสีย  
ก่อนทุกฉบับ แลหนังสือบางเรื่องก็ทรงทราบแล้ว  
ควรจะได้ทำหรือสั่งในเวลาเสด็จออกขุนนางก็จะได้  
คำหรือสั่ง จึงต้องทรงหนังสือที่ถวายนั้นก่อนทุก  
ฉบับ ล่างที่ถึงวันละ ๗ ฉบับ ๘ ฉบับ  
จน ๒๐ ฉบับ ๓๐ ฉบับ ถ่วงเวลาที่จะเสด็จพระราช  
ดำเนินออกให้เข้าไป ล่างที่ก็ทรงไม่หมดต้อง  
เหลือไว้ทรงต่อเมื่อเสด็จขึ้น การที่ควรจะทำหรือ  
สั่งไม่ต้องมีพระราชหัตถเลขา ก็ต้องเป็นพระราช  
หัตถเลขาขึ้นในเวลากลางคืนวันนั้น ฎาก็ต้องร้องขอ  
ไว้จนเวลารุ่งขึ้นเสด็จออกขุนนางอีกเวลาหนึ่ง การ  
นั้นก็ช้าเสียเวลาไป ได้คำหรือสั่งอยู่เนื่อง ๆ ว่า  
ผู้ใดจะถวายหนังสือให้ส่งเสียแต่วันนั้น ก็ก็เหมือน  
เฉื่อยไปหาใครจะมีใครทำตามไม่ มักจะมาส่งหนังสือ  
ถวายตั้งแต่เวลาบ่าย ๓ โมง ไปจนเวลา

๕ โมง ๒ ยามโดยมาก  
จึงโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศออกมาเสียให้ทราบ  
ทั่วกันเถิด ว่าซึ่งจะส่งหนังสือถวายอย่างนั้นเป็น  
การเสียเวลาไม่มีประโยชน์ใด แลเป็นการรบกวน  
จนได้ทรงลำบาก ที่ต้องทรงหนังสือโดยการรีบร้อน  
ว่าไปไม่ทันสัก แต่คืนก็ไปถ้าผู้ใดจะส่งหนังสือ

ถวายข้างใน ให้ส่งแต่เวลาเข้าไปจนบ่าย ๒ โมง  
ยกไว้แต่เป็นหนังสือที่เป็นการรีบร้อน ฎาเป็นการ  
สำคัญจะส่งทูลเกล้าฯ ถวายเวลาใดก็ได้ทุก  
เวลา ฎาเป็นหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งจะส่ง  
ทรงโปรดตามบ้าง จะนำมาทูลเกล้าฯ ถวายเอง  
ในเวลาเสด็จออกขุนนาง ฎาจะส่งเข้าไปถวาย  
ข้างใน แลคืนต้องมาคอยเฝ้า อยู่ในเวลาเสด็จออก  
ขุนนาง ฎาก่อนนำแลภายหลังเวลาออกขุนนาง  
เพื่อจะได้ทำหรือสั่ง แลคำหรือสั่งได้โดยง่าย  
จะทำให้การของตัวนั้นเร็วขึ้นได้มาก แลจะเป็น  
การเบาความลำบากที่ต้องทรงลำบากอยู่ สมควร  
ที่เป็นข้าราชการ ประพฤติตามแบบอย่างมาแต่ก่อน  
ไม่เป็นในหลวงก็กรมหนึ่งเรากก็กรมหนึ่ง มีหนังสือ  
แต่คอยกันเช่นเป็นไปเสียโดยมาก ในทวณนั้น  
เป็นการไม่สมควรเลย ให้พระบรมวงษานุวงษ  
ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้รับ ยินดีที่ถวายหมายประกาศ  
กันแล้วทำตามหมายประกาศทุกประการ  
ประกาศ ณ วันอังคาร เดือนนี้ แรมหกค่ำ  
บวอดฉดก ศักราช ๑๒๖๖ เป็นวันที่ ๕ ๕๑๑  
ในรัชกาลปัตยุบันนี้

พระอาการพระบรมวงษานุวงษ  
พระองค์เจ้าวิไลยทรงกตยา

ครั้นวันพฤหัสบดี เห็นแก้ว แรมเจดค่ำ ยี่แอดศก  
พระบรมวงษ.ขอ พระองค์เจ้าหญิงวิไลยทรงกตยา  
ประชวรมีพระอาการเสวยไม่ได้ขึ้นนมไม่หลับ ครั้น  
พระองค์ปวดพระเคี้ยว ร้อนฝ่าพระหัตถ์ฝ่าพระบาท  
ทรงพระกันสะเปะกอลัง พระยาประเสริฐสุทธาทร  
ดำรงค์ ขุนเทวะโอสถ หมอชยาในพระราชวังบวร  
ให้ทรงพระอาการ ว่าประชวรทรงโรครักษาใน  
พระยาประเสริฐสุทธาทรดำรงค์ให้ขุนเทวะโอสถ ประ  
โอบยาดวย พระอาการคือศุคคณามังทรงอยู่บ้าง